

**FAIPARI ISMERETEK
EMELT SZINTŰ SZÓBELI VIZSGA
MINTAFELADATOK ÉS ÉRTÉKELÉSÜK**

1. tétel

- A) Ismertesse a fa elsődleges makroszkópos jellemzőit!**
- B) Ismertesse a gyakorlati munkája során szerzett ismeretei alapján az asztalos marógép felépítését, védőberendezéseit!**
- C) Ismertesse a gyakorlati tapasztalatai alapján a munkavédelmi oktatás célját, fajtáit, az egyes munkavédelmi oktatások tartalmát!**

1. tétel

A) Ismertesse a fa elsődleges makroszkópos jellemzőit!

B) Ismertesse a gyakorlati munkája során szerzett ismeretei alapján az asztalos marógép felépítését, védőberendezéseit!

C) Ismertesse a gyakorlati tapasztalatai alapján a munkavédelmi oktatás célját, fajtáit, az egyes munkavédelmi oktatások tartalmát!

ÉRTÉKELŐ TÁBLÁZAT

A) feladat	Elérhető pontszám
<p>Szemponatok, kompetenciák</p>	
<p>Feladat megértése, a lényeg kiemelése, megfelelően felépített, világos, szabatos előadásmód A fa makroszkópos szerkezetén a szabad szemmel és kézi nagyítóval jól elkülöníthető szöveti elemeket értjük.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A makroszkópos vizsgálatok célja: <ul style="list-style-type: none"> – a fafaj meghatározása, – következtetés a faanyag műszaki tulajdonságaira, megmunkálhatóságára 	2
<p>Tartalmi összetevők: alapfogalmak ismerete, definiálása és alkalmazása, tények, jelenségek, folyamatok ismerete és alkalmazása, magyarázása, összefüggések értelmezése Elsődleges makroszkópos jellemzők:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Évgyűrűk • Edények • Bélsugarak • Gyantajáratok <p>Évgyűrűszerkezet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az évgyűrű a kambium szakaszos működésének az eredménye. • A mérsékelt övi fáknál a tavaszi időszakban kialakul egy nagy edényterületű, lazább szövetű korai pászta, a nyári időszakban pedig egy tömöttebb, szilárdabb késői pászta. <p>Évgyűrűszerkezet csoportosítása</p> <ul style="list-style-type: none"> • A két pászta között fokozatos az átmenet (lucfenyő, simafenyő) • A két pászta élesen elválnak (erdei fenyő, vörös fenyő) • Az edények gyűrűs elrendezésűek, a két pászta élesen elválnak. (tölgy, akác, kőris, szil) • Az évgyűrű nem választható pásztaakra, az edények szórtak. (bükk, gyertyán, nyír, nyár) • Az edények félgűrűs elrendezésűek, a két pászta között fokozatos az átmenet. (madárcseresznye) <p>Bélsugár</p> <ul style="list-style-type: none"> • Feladatuk a keresztirányú szállítás <p>Láthatóság szerint</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mind a 3 metszeten jól látható, széles bélsugarak (tölgy, eper, bükk) • Csak a sugármetszeten, apró tükrökként láthatók (akác, kőris, szil) 	2
	2
	4
	4

<ul style="list-style-type: none"> Nem látható bélsugarak (fenyőfélék, hárs) <p>Gyantajárat</p> <p>A különböző tülevelű fafajok eltérő méretű gyantajáráttal rendelkeznek:</p> <ul style="list-style-type: none"> sok, nagyméretű gyantajárat: erdei fenyő, fekete fenyő kisebb méretű, kevesebb gyantajárat: lucfenyő, vörös fenyő nincs gyantajárat: jegenyefenyő 	2
„A” feladat pontszáma	16
B) feladat	
Szemponatok, kompetenciák	Elérhető pontszám
<p>Feladat megértése, a lényeg kiemelése, megfelelően felépített, világos, szabatos előadásmód</p> <p>Az asztalos marógép aljazások, árkolások, fogazások, réselések, csapozások és alakos felületek készítésére alkalmas forgó főmozgású megmunkáló gép. Az előtolást a munkadarab végzi kézi előtolással, de felszerelhető univerzális előtolómű is.</p>	2
<p>Tartalmi összetevők: alapfogalmak ismerete, definiálása és alkalmazása, tények, jelenségek, folyamatok ismerete és alkalmazása, magyarázása, összefüggések értelmezése</p> <p>Fő részei:</p> <ul style="list-style-type: none"> gépállvány: zárt szekrényes szerkezetű, öntvény. asztallap: öntvény, bordákkal merevítve, kör alakú kivágásán nyúlik ki szerszámtartó orsó. <p>A szerszámtartó orsó felső részébe különböző maróorsók illeszthetők. A maróorsók vége kúpos végződésű, amely kapcsolódik a szerszámtartó orsó belső kúpjához. a két alkatrész között a kapcsolatot a differenciál anya biztosítja, amelyben kétféle menet van. Ez teszi lehetővé, hogy differenciál anya a szerszámtartó orsó menetére támaszkodva, kiemelje a maróorsót a szerszámtartó orsó kúpos furatából.</p> <p>A szerszámtartó orsó a hajtómotorral együtt függőlegesen állítható, egyes gépeken dönthető.</p> <p>A marógép hajtása ékszíz vagy lapos szíz hajtású. A marógép fordulatszáma általában 3-9000 1/min között állítható.</p> <p>Védőberendezések:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vezetővonalzó, amely rendszerint keményfa burkolatú, a szerszám és a vezetővonalzó között 1-2 mm rés lehet. Leszorító fésűk: a rezgések csökkentésére és a visszasodrás megakadályozására fésűs leszorító alkalmazható mind vízszintes, mind függőleges irányban. <p>A marószerszám vezető vonalzó mögötti részét burkolni kell, ebben van az elszívófej is.</p> <p>A legbiztonságosabb védelmet a gépi előtolás biztosítja.</p>	5
<p>A maróorsó kúpos végződésű, amely kapcsolódik a szerszámtartó orsó belső kúpjához. a két alkatrész között a kapcsolatot a differenciál anya biztosítja, amelyben kétféle menet van. Ez teszi lehetővé, hogy differenciál anya a szerszámtartó orsó menetére támaszkodva, kiemelje a maróorsót a szerszámtartó orsó kúpos furatából.</p> <p>A szerszámtartó orsó a hajtómotorral együtt függőlegesen állítható, egyes gépeken dönthető.</p> <p>A marógép hajtása ékszíz vagy lapos szíz hajtású. A marógép fordulatszáma általában 3-9000 1/min között állítható.</p> <p>Védőberendezések:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vezetővonalzó, amely rendszerint keményfa burkolatú, a szerszám és a vezetővonalzó között 1-2 mm rés lehet. Leszorító fésűk: a rezgések csökkentésére és a visszasodrás megakadályozására fésűs leszorító alkalmazható mind vízszintes, mind függőleges irányban. <p>A marószerszám vezető vonalzó mögötti részét burkolni kell, ebben van az elszívófej is.</p> <p>A legbiztonságosabb védelmet a gépi előtolás biztosítja.</p>	4
<ul style="list-style-type: none"> Vezetővonalzó, amely rendszerint keményfa burkolatú, a szerszám és a vezetővonalzó között 1-2 mm rés lehet. Leszorító fésűk: a rezgések csökkentésére és a visszasodrás megakadályozására fésűs leszorító alkalmazható mind vízszintes, mind függőleges irányban. <p>A marószerszám vezető vonalzó mögötti részét burkolni kell, ebben van az elszívófej is.</p> <p>A legbiztonságosabb védelmet a gépi előtolás biztosítja.</p>	5
„B” feladat pontszáma	16
C) feladat	
Szemponatok, kompetenciák	Elérhető pontszám
<p>Feladat megértése, a lényeg kiemelése, megfelelően felépített, világos, szabatos előadásmód</p> <p>A veszélyek és munkabiztonsági ismeretek elsajátítása, a szabályok</p>	2

<p>elfogadása. Fajtái:</p> <ul style="list-style-type: none"> • munkába álláskor: általános-, munkakörre vonatkozó ismeretek, • új munkakörre vonatkozó, • új technológiára vonatkozó, • megváltozott körülményekre vonatkozó, • baleset esetén az okok feltárása. 	
<p>Tartalmi összetevők: alapfogalmak ismerete, definiálása és alkalmazása, tények, jelenségek, folyamatok ismerete és alkalmazása, magyarázása, összefüggések értelmezése</p> <p>Munkába álláskor (előzetes munkavédelmi oktatás): Ennek az oktatásnak az a célja, hogy az új dolgozó az új munkáltatójánál megismerje az általános és a munkakörére, munkahelyére vonatkozó előírásokat. A munkát kezdő dolgozónak meg kell ismernie a számára kijelölt munkahelyre, munkakörre vonatkozó munkavédelmi, biztonságtechnikai helyi előírásokat, veszélyforrásokat és a védekezés módjait. Ismernie kell a rábízott gép kezelési utasítását, a napi karbantartásra vonatkozó előírásokat, a munkahelyi rend és tisztaság követelményeit; a védőruha, védőeszköz használatára, tisztítására, cseréjére vonatkozó előírásokat stb., vagyis mindazokat, amelyek ismerete szükséges ahhoz, hogy balesetmentesen, saját és mások testi épségének veszélyeztetése, egészségének károsítása nélkül végezhesse napi munkáját.</p> <p>Új munkakörre vonatkozó: amikor a dolgozó munkahelye, munkaköre megváltozik, ismertetni kell vele az új munkakörre vonatkozó szabályokat, utasításokat, információkat, függetlenül attól, hogy az áthelyezés ideiglenes jellegű (pl. csak átmeneti helyettesítésről van szó) vagy tartós, végleges.</p> <p>Új technológiára vonatkozó: ha új technológiát, műveletet vezetnek be, új gépet állítanak üzembe, a munkavállalónak el kell sajátítani az új ismereteket. A munkáltatónak a dolgozóval meg kell ismertetnie a korábban még nem használt új alap-, segéd-, félkész anyag használatát, az újonnan alkalmazott anyag vagy energia tulajdonságait, esetleges egészségkárosító hatását és a védekezés módját.</p> <p>Megváltozott körülményekre vonatkozó: ha a dolgozó által kezelt munkaeszközön, gépen átalakítást hajtottak végre (pl. a védőberendezés működése, és ez által kezelése megváltozik), ugyancsak ki kell oktatni a munkavállalót.</p> <p>Baleset esetén az okok feltárása: ismertetni kell a munkát végzőkkel, ha a munkahelyükön baleset vagy foglalkozási megbetegedés történt (rendkívüli oktatás), hogy mindenki megtudja a már bekövetkezett esemény okait, levonja a tanulságot, meghatározza azokat a feladatokat, amelyekkel megelőzhető a baleset, megbetegedés megismétlődése.</p>	<p>4</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>
<p>„C” feladat pontszáma</p>	<p>14</p>
<p>Szaknyelv alkalmazása</p>	<p>4</p>
<p>SZÓBELI ÖSSZPONTSZÁM</p>	<p>50</p>